

Nieuwsbrief nr. 43 oktober 2007

De situatie van de Theologische Faculteiten. Er is de afgelopen jaren veel gebeurd met de drie theologische faculteiten van Nijmegen, Tilburg en Utrecht. Nu het eerste stof is gaan liggen, willen we de lezers en lezeressen graag op de hoogte stellen van de huidige situatie.

In 2004-2005 hebben de bisschoppen, op aandrang van Rome, de drie faculteiten uitgenodigd voor een gesprek over een toekomstige fusie. Daar zat vanuit Rome de schatting achter, dat het aantal studenten het niet rechtvaardigden om drie faculteiten te handhaven. Bovendien blijkt het steeds moeilijker, om voor alle vakken bekwame docenten in eigen land te vinden. Het besef dat het zo niet langer ging, werd al wel gedeeld door veel mensen op de drie faculteiten, maar feitelijk liepen besprekingen over verdergaande samenwerking telkens opnieuw vast. De interventie van de bisschoppen was gewoon noodzaak: iemand moest een keer doorpakken.

In de zomer van 2005 hielden de drie gesprekspartners op, waarna Tilburg en Utrecht verder gingen. In gewoon Nederlands betekende dat, dat Nijmegen zich uit de besprekingen terug trok. Daarna ging het snel. Er is besloten tot de oprichting van één FKT (Faculteit Katholieke Theologie) aan de Universiteit van Tilburg, met locatie te Utrecht en Tilburg. Aan deze faculteit wordt een bachelor theologie aangeboden (en zijn ook minor-studies mogelijk) en drie uitgangen voor een Master Theologie (één met het oog op het basispastoraat, één met het oog op categoriale zielzorg en één uitgang educatie). De bisschoppen hebben aan deze faculteit de opleiding tot kerkelijk ambten of functies, waarvoor een kerkelijke zending vereist is, toevertrouwd. Natuurlijk is het de bedoeling, dat deze faculteit ook wetenschappelijk onderzoek verricht en toekomstige wetenschappers opleidt: het blijft een universitaire faculteit en geen seminarie. Deze faculteit is in december 2006/januari 2007 ook erkend door Rome, zodat ze ook kerkelijke graden kan verlenen. In december 2006 meldde het dagblad Trouw, dat dit recht aan de theologische faculteit van Nijmegen onttrokken is.

Tegelijk is in Tilburg bij de faculteit Geesteswetenschappen een departement (zeg maar: sub-faculteit) Religiewetenschappen en Theologie opgericht. Deze opleiding is bedoeld voor mensen, die niet een ambt of functie ambiëren, waarvoor een kerkelijke zending vereist is. In Nijmegen is ook een afdeling religiewetenschappen gestart en probeert men een theologische faculteit open te houden. Het gaat zoals het in de oecumene tussen de kerken vaak gaat: als twee kerken fuseren, heb je er aan het eind vaak drie in plaats van twee.

Omdat de L.J. Mariastichting als doelstelling heeft, dat we het werken van vrouwen in het pastoraat van de kerk willen bevorderen, menen wij slechts die studies te kunnen subsidiëren, die de kans bieden op pastoraal werk, waarvoor een kerkelijke zending vereist is. Onder het voorbehoud van overgangsmaatregelen betekent dit, dat we wat betreft de universitaire opleiding voor de toekomst slechts studenten subsidiëren, die aan de FKT van de UvT ingeschreven worden. Daarnaast blijven we de HBO-studenten subsidiëren die studeren bij de Fontys-opleidingen.

Uw voorzitter,

Jozef Wissink

Tweedekans onderwijs.

Met een kop koffie probeer ik wakker te worden. De stemmen van gisteravond zitten nog in mijn hoofd. Meer nog dan de klank van die stemmen zoemt de inhoud ervan in hoofd en hart. De jaarlijkse reünie van de supervisiegroep was als vanouds: bijpraten, kijken naar elkaar en naar kleine veranderingen in het uiterlijk. Grijsz geworden, weer iets meer gerimpeld, maar onder de huid nog steeds dezelfde mensen die lief en leed hebben gedeeld.

Elk jaar praten we bij, en doordat we gezamenlijk een jaar supervisie hebben ondergaan in het stagejaar van onze studie theologie kennen we elkaar zo goed, dat een jaar als een dag beleefd wordt. We haken moeiteloos aan waar we gebleven waren, ook al mailen of bellen we elkaar in de tussenliggende twaalf maanden vrijwel niet. De twee mannen in het gezelschap hebben een verleden als priesterstudent, een van hen is daadwerkelijk gewijd. De vier vrouwen hebben een eigen

geschiedenis. Ieder is na een eerste studie tot het besluit gekomen theologie te gaan studeren. Tweedekans onderwijs. Wat de verschillende vrouwen tot dat besluit bracht, is voor ieder van hen anders. Bij mij waren het privé-omstandigheden die me 'uitnodigden' het roer om te gooien. Mijn man en ik hoorden dat we geen kinderen zouden kunnen krijgen zonder medisch ingrijpen. Dat zette ons leven op z'n kop en na jaren van wikken en wegen en praten en rondtollen werd het duidelijk: we gaan niet het medisch circuit in, maar blijven samen, met z'n tweeën. En ik ging theologie studeren. Baan opzeggen, geen dikke auto meer, niet meer veelvuldig op vakantie, maar wel werken aan een toekomst. Het was een levensreddende keuze, die me vanaf de eerste minuut gelukkig maakte. Na het eerste college Exegese ben ik naar de docent gestapt en heb tegen hem gezegd: 'Mijnheer, u maakt me helemaal gelukkig. Dankuwel.' De pater kleurde tot in zijn overhemdboord en ik zweefde de collegezaal uit. Het hoeft geen verwondering te wekken dat ik een paar later ben afgestudeerd in bijbelwetenschap. Weliswaar niet van het Tweede, maar van het Eerste Testament, want de Hebreeuwse taal veroverde mijn leergierig hart. En met als bijvak Vrouwenstudies.

De directe studiekosten heb ik in die jaren zelf bij elkaar gesprokkeld door als free lancer losse projecten aan te nemen. Mijn echtgenoot zorgde voor de rest.

Vlak voor mijn afstuderen daagde de docent Hebreeuws me uit: 'Zou je niet gaan promoveren? Je afstudeeronderwerp is zo uit te breiden, en ook in de toekomst heeft de kerk wetenschappers nodig.' Weer een uitnodiging, maar dit keer dus niet door privé-omstandigheden, maar door iemand die geloofde in mijn capaciteiten en dat – ondanks (of misschien wel dankzij) zijn eigen gereformeerde achtergrond – koppelde aan mijn betrokkenheid bij de rooms-katholieke kerk. Maar promoveren is duur... Je moet tijd vrij maken, boeken kopen, reizen, de dissertatie laten drukken, een promotiediner, een feest... Ik had ondertussen een hele kleine deeltijdbaai bij het Bisdom Rotterdam, maar met behulp van anderen ging ik ook fondsen werven. En zo kwam de L.J. Mariastichting in het vizier. Een van mijn promotoren schreef een aanbevelingsbrief met kostenraming en een begroeiing van de financiering door verschillende fondsen. Het antwoord kwam snel en luidde positief. Ook deze stichting geloofde in mijn capaciteiten en inzet voor de rooms-katholieke kerk! Het voelde als een steun in de rug.

Inmiddels ben ik gepromoveerd, is de baai bij het bisdom Rotterdam uitgebreid en ben ik in de resterende tijd free lance bijbelwetenschapper en vrijwilliger in de parochie. En donateur van de L.J. Mariastichting. Want de kans die ik heb gekregen, wil ik nu graag geven aan andere vrouwen die kiezen voor een baai in de geloofsgemeenschap. Net zoals mijn supervisiegenoten en ik hebben gedaan.

Willien van Wieringen

Bestuursleden:

Prof. Dr. J.B.M. Wissink, voorzitter

Dhr. P.A. Moons, penningmeester

Mevr. V.V. Huijgen, secretaris

Dhr. Drs. H.P.M. Dieben

Mevr. Dr. W.C.G. van Wieringen

Zr. R. Plat